

L'entrevista

Jordi Camí Director del Parc de Recerca Biomèdica i futur director de la Fundació Pasqual Maragall

Marta Ciércoles

“Un diagnòstic d'Alzheimer és com una traïció”

¿L'Alzheimer és una malaltia sinistra, tal com l'ha definit algun cop el president Maragall?

És la malaltia de la memòria. Cada cop és més freqüent perquè vivim més anys i perquè es diagnostica millor. Per això és important que tothom reconegui que es tracta d'una malaltia, que no és una conseqüència inevitable de fer-se gran. Els afectats poden viure molts anys mentre es van apagant. Una malaltia com aquesta, que afecta la memòria, és una molt mala jugada. Una traïció.

Fa la sensació que s'avança poc en malalties neurodegeneratives. ¿És una assignatura pendent de la recerca biomèdica?

El coneixement que tenim sobre la malaltia és molt recent. Fa més de cent anys que el doctor Alzheimer la va tipificar, però la majoria dels avenços són de fa vint anys. Encara no sabem ben bé d'on prové i és evident que quan es diagnostica ja hem fet tard. El secret seria poder fer diagnòstic precoç.

Tampoc hi ha tractaments gaire efectius...

No hi ha tractament que aturi la malaltia. Imaginem que poguéssim ajornar cinc anys l'inici de l'aparició dels símptomes. Això tindria unes conseqüències importantíssimes: personals, socials, econòmiques... Només cinc anys... Hem de perseguir aquest objectiu.

Aquest és l'objectiu de la Fundació Maragall?

La finalitat és tirar endavant un projecte científic d'excel·lència, col·laborar amb associacions i sensibilitzar la societat. El que sigui per trobar maneres d'anar més ràpids en la recerca de solucions a l'Alzheimer. Volem ser decisius. Plantegem una acció molt excepcional i arriscada: anar darrere de projectes innovadors, poc ortodoxos i poc convencionals. Volem buscar, arriscar-nos i mirar si tenim la sort de trobar un nou coneixement que ens aportari un canvi conceptual...

Ser decisius, noves idees, heterodòxia... Tot plegat, molt en la línia del Maragall de sempre.

El president Maragall fa molt èmfasi a fer de Barcelona la capital internacional de la recerca en Alzheimer. És un objectiu molt ambiciós, però assolible. La meua incorporació al projecte inclou l'acceptació d'una idea molt agosarada. Però crec que és el que toca ara.

Volent crear el seu propi centre de recerca. Per què no recaptar fons i simplement finançar projectes?

La nostra idea, si aconseguim els recursos que perseguim, és acabar tenint un centre propi i

M. ANGELS TORRES

PERFIL Amb bones dosis d'idealisme i ambició (i també amb el punt just de prudència), el professor Jordi Camí fa front al seu últim repte: dirigir el projecte de recerca en Alzheimer de la Fundació Pasqual Maragall. Ara li toca convèncer els que tenen les claus de la caixa. Ell ja ho està, de convençut. Fins al punt que, si tot surt segons el previst, deixarà la direcció del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona per consolidar un projecte que aposta per fer recerca a contracorrent.

anar a buscar gent per tot el món, a l'estil del que fa la Fundació Bill i Melinda Gates. Volem gent molt jove que no necessàriament estiguin triomfant en l'*status quo* científic.

Es busquen joves amb propostes radicals?

Parlem de gent molt jove perquè és l'etapa de la vida més creativa i genial. La majoria de premis Nobel de medicina s'han atorgat per aportacions fetes per científics quan eren molt joves. Farem crides internacionals a persones joves de qualsevol lloc del món i de diversos àmbits: biomedicina, tecnologia, física, economia... Els convidarem perquè vinguin una temporada. Amb un finançament excepcional perquè no es distreguin i es concentrin en aquesta idea. A veure si jugant arriscadament enganxem alguna cosa...

La recerca científica és massa conservadora?

Sí, però és natural que sigui així. Tenim un funcionament meritocràtic. Per obtenir subvenció per a un projecte, primer cal acreditar tota una trajectòria i l'opinió favorable d'altres científics homòlegs. Ens examinem entre nosaltres. Aquest sistema té certa tendència al conservadorisme i no afavoreix les propostes estranyes. Però estem convençuts que el nostre projecte és adequat, encara que puguem tenir incomprendiments.

Ara toca anar a buscar diners...

Sí, i molts. El projecte requereix uns 15 milions d'euros anuals durant deu anys. Això difícilment es podrà aconseguir només amb donacions. Per això volem combinar les donacions a la fundació amb la posada en marxa d'una empresa sota la marca Alzheimer Internacional. Les inversions en recerca i desenvolupament ajuden a desgravar millor que no pas les donacions i nosaltres oferirem un catàleg de possibilitats a la gent que té diners i a les empreses perquè triïn com volen participar en el projecte.

“Maragall va tenir un gest que l'honora: va ser valent i ha contribuït a fer que aquesta malaltia surti de l'armari

Cal que persones com Maragall o Solé Tura pateixin Alzheimer perquè la malaltia sigui prioritat a les agendes? Maragall va tenir un gest que l'honora. Va ser valent i està contribuint a fer que la malaltia surti de

l'armari, perquè encara hi ha famílies que l'amaguen i pateixen molt. El president se'n recorda molt de Jordi Solé Tura i d'Adolfo Suárez... A tot el món hi ha un desequilibri entre l'esforç en recerca i els efectes socials i sanitaris devastadors de la malaltia. S'està fent, proporcionalment, molt més esforç en el camp del càncer i de les malalties cardiovasculars.

Amb quin calendari treballa la fundació?

En paral·lel a la recaptació de fons, hem començat una campanya discreta de visites. Tenim com a font d'inspiració un projecte del Howard Hughes Medical Institute, que s'ha posat en marxa a prop de Washington. A finals d'any sabrem on som i si ens en sortirem o no. De moment, ens hem marcat un any molt intensiu de recerca de fons.

DE FIL DE VINT

La greu xacra de la tortura

Isabel-Clara Simó

Avui és el Dia Internacional en Suport a les Víctimes de la Tortura, una de les xacres més bèsties que continuen assolant-nos. Però no en països remots, que mirem amb aquella nostra “superioritat” d'excultors, sinó a Europa. Acabo de rebre l'acurat informe que

n'ha fet la Coordinadora Estatal per la Prevenció contra la Tortura, que està formada per més de quaranta entitats. Que països democràtics, amb lleis explícites, facin els ulls grossos quan hi ha “abusos” en determinats àmbits de l'Estat és esfereïdor. Les forces de l'ordre són per defensar la llei; quan veus que algun cop conculquen les lleis, et cau l'ànima als peus.

L'informe revela dos fets que semblen positius: d'una banda, una major sensibilització social, i, per tant, l'aparició de noves entitats contra la tortura, i un augment del nombre de denúncies. I dic que semblen positius perquè l'augment de denúncies no revela necessàriament (això espero) un augment de les tortures, sinó que els torturats superen la por que els tenalla per denunciar els seus torturadors, tot i saber que en un bon nombre de casos aquests quedaran impunes i reincidirán, estimulats per un sistema que té el cervell a l'actualitat però el cor i el ventre en l'Edat Mitjana.

Només l'any 2007 i només en l'àmbit de l'Estat hi ha hagut 319 denúncies que afecten 689 persones. Cal afegir, en honor a la veritat, que Catalunya és el lloc on més denúncies hi ha hagut (144 del total de l'Estat). Per sobre de filies i de fòbies, per sobre de dretes i d'esquerres, per sobre de religions i d'ideologies, la condemna a la tortura ha de ser un clam. Perquè hi ha tortura, malgrat la fatxenderia de governants que no paren de parlar de democràcia i drets civils.